

АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

VI курс

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Освітньо-професійна програма. Біологія

Рівень вищої освіти: другий (магістерський).

Назва навчальної дисципліни: Філософія науки.

Статус дисципліни: Нормативна (обов'язкова).

Мова навчання: Українська.

Семестр: 1.

Кредити ЄКТС: 3.

Програмні результати навчання: студенти повинні *розуміти*: предмет, проблематику, функції та значення філософії науки і методології науки; сутність наукового знання, наукової картини світу, статичних та динамічних законів у науці; природу, логіку, етапи, форми, методи і засоби наукового дослідження; теоретичну і практичну значимість наукових понять і методологічних принципів; зв'язок філософії науки і методології науки з сучасними формами наукової діяльності; аксіологічну сутність етики науки в умовах наукового і технологічного прогресу; *знати*: предметне поле філософії науки і методології науки; онтологічний, гносеологічний та інструментальний сенс соціогуманітарного та природничонаукового знання; основні характеристики сучасної наукової картини світу, напрями її еволюції та способи дослідження і тлумачення; *уміти*: розкрити спільні та відмінні риси предметних полів філософії науки, методології науки і логіки науки; аргументувати теоретико-практичну значимість наукових понять і методологічних принципів фахових дисциплін; застосовувати понятійний апарат соціогуманітарних і природничих наук в процесі аргументації (доведення чи спростування) теоретичних положень або практичних рекомендацій (висновків); розуміти шляхи впливу науки та науково-технічної діяльності на життя соціуму в умовах глобалізації, в тому числі, на формування культури інтелектуальної діяльності; дати характеристику класичного, некласичного та постнекласичного етапів розвитку науки і наукових досліджень; пояснити суть, причини і наслідки зміни ціннісних орієнтацій та тенденцій гуманізації сучасного наукового знання; розкрити роль науки в цілому і наукових досліджень, зокрема, у вирішенні глобальних проблем сучасності.

Модулі та змістовні модулі навчальної дисципліни:

Модуль 1. Філософія науки

Змістовий модуль 1. Філософія науки: предмет, генезис, тенденції розвитку

Змістовий модуль 2. Спеціальні галузі філософської науки

Модуль 2. Методологія науки

Змістовий модуль 3. Методологія науки: предмет, структура, функції та особливості.

Змістовий модуль 4. Методологія соціогуманітарних і природничих наук.

Вид семестрового контролю: екзамен – 1 семестр.

Рекомендована література:

1. Філософія сучасної науки і техніки / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Л. : Світ, 2006. – 150 с.
2. Філософія науки : учеб. Пособие / [Будко В. В.](#) – Харьков : Консум, 2005. – 266 с.
3. Філософія науки. Напрями, теми, концепції : навч. посіб. / [Самардак М. М.](#) – К. : ПАРАПАН, 2011. – 203 с.
4. Філософія : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / П. Ю. Саух ; ред.: В. П. Андрущенко, В. І. Ярощовець, П. М. Кралюк. – К. : Центр навч. л-ри, 2003. – 254 с.
5. Філософія : мислителі, ідеї, концепції / В. Г. Кремень, В. М. Ільїн. – К. : Книга, 2005. – 525 с.

Internet джерела:

1. http://studme.com.ua/178103205055/filosofiya/filosofiya_nauki.htm
2. <http://westudents.com.ua/knigi/549-ritorika-kolotlova-na.html>

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Освітньо-професійна програма. Біологія

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Назва навчальної дисципліни: Охорона праці в галузі та цивільний захист

Статус дисципліни Нормативна (обов'язкова)

Мова навчання Українська

Семестр: 2

Кредити ЄКТС 2

Програмні результати навчання:

знати: основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі за напрямом професійної діяльності; основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці на підприємстві (СУОПП); особливості державного нагляду і громадського контролю за станом охорони праці; коло своїх обов'язків за напрямом професійної діяльності з урахуванням завдань з ЦЗ; методи та інструментарії моніторингу НС, побудови моделей (сценаріїв) їх розвитку та оцінки їх соціально-економічних наслідків; як приймати рішення з питань ЦЗ в межах своїх повноважень.

уміти: враховувати положення законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні роботи та управлінні; організувати діяльність колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці; здійснювати вибір оптимальних умов і режимів праці; проводити ідентифікації, дослідження умов виникнення і розвитку НС та забезпечувати скоординовані дії щодо їх попередження на об'єктах господарювання відповідно до своїх професійних обов'язків; обирати і застосовувати методики з прогнозування та оцінки обстановки в зоні НС.

Модулі та змістовні модулі навчальної дисципліни:

Модулів – 2

Змістовних модулів – 12

Модуль 1 Організація забезпечення професійної безпеки та гігієни праці в галузі за напрямом професійної діяльності.

Змістовний модуль 1. Міжнародні організації та міжнародні права в системі охорони праці.

Змістовний модуль 2. Міжнародні норми і законодавство України в галузі охорони праці.

Змістовний модуль 3. Травматизм та професійні захворювання у галузі згідно напрямку професійної діяльності.

Змістовний модуль 4. Розслідування нещасних випадків на виробництві.

Змістовний модуль 5. Загальна характеристика системи управління охороною праці в організації.

Змістовний модуль 6. Економічні методи управління охороною праці

Модуль 2 Сучасний стан та моніторинг надзвичайних ситуацій різноманітного походження

Змістовний модуль 1. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити НС

Змістовний модуль 2. Характеристика вогнищ ураження та дії захисту від них

Змістовний модуль 3. Захист населення при НС

Змістовний модуль 4. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження

Змістовний модуль 5. Дії населення при НС природнього та соціально – політичного характеру

Змістовний модуль 6. Прилади радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного контролю. Медичні та індивідуальні засоби захисту

Вид семестрового контролю: екзамен – 2 семестр.

Рекомендована література

1. Катренко Л.А., Пістун І.П. Охорона праці в галузі освіти: Навч. Посібник. – Суми: Університетська книга. 2001.
2. Протоєрейський О. С, Запорожець О. І. Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 268 с.
3. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісеєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та інш. Основи цивільного захисту: Навч. посібник К: 2008.– 223 с.
4. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Освітньо-професійна програма. Біологія

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Назва навчальної дисципліни: Педагогіка вищої школи

Статус дисципліни Нормативна (обов'язкова)

Мова навчання Українська

Семестр: 1 семестр

Кредити ЄКТС : 3 кредити

Програмні результати навчання: опанувати системою знань про закономірності процесу навчання й виховання студентів, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів; основами управління педагогічним процесом у вищому навчальному закладі; формами, методами і засобами формування особистості майбутнього фахівця; професійно-педагогічну діяльність викладача вищої школи.

Модулі та змістовні модулі навчальної дисципліни:

- 1 Модуль Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи. Вища школа, як педагогічна система. Методи і методика педагогічних досліджень.
- 2 модуль Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу.
- 3 Модуль Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності.
- 4 Модуль Організація виховного процесу у вищому навчального закладу.
- 5 Модуль Дидактика вищої школи. Сучасні технології в освіті.
- 6 Модуль Контроль та оцінка знань, умінь та навичок студентів.
- 7 Модуль Організація науково-дослідницької роботи студентів магістратури.
- 8 Модуль Соціально-історичні характеристики розвитку системи вищої педагогічної освіти в Україні. Система вищої освіти за кордоном (США, Франція, Англія, Німеччина, Японія, Південна Корея, Китай).

Вид семестрового контролю: екзамен - 1 семестр,

Рекомендована література:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник / С.С. Вітвицька.-Вид. 3-тє, випр. й доповн.- Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012.-400 с.
2. Гончаренко С.У Український педагогічний словник.-К., Либідь, 2011.-376 с.
3. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень-К: Експрес-об'ява, 1998-143 с.
4. Терентьева Н.О. Основні тенденції розвитку сучасної університетської освіти: європейський вимір // Педагогіка і психологія. Вісник НАПН України.-2012.- Вип. 3(76).=С.22-27
5. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи.-К: Кондор, 2011-628 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи – К: «Академія видав.».-2006. – 352 с.

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Освітньо-професійна програма. Біологія

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Назва навчальної дисципліни: Психологія вищої школи

Статус дисципліни: Нормативна (обов'язкова)

Мова навчання: Українська

Семестр: 1

Кредити ЄКТС: 3

Програмні результати навчання: Студенти повинні:

знати : понятійний апарат даної галузі психологічної науки; психологію студентського віку; психологічну сутність процесу учіння студентів ВНЗ та середньо-професійного закладу; психологічні основи навчання та виховання у вищому навчальному закладі; психологію особистості та діяльності викладача вищої школи.

вміти: аналізувати і оцінювати психологічні явища, що породжуються умовами навчально-виховного процесу у вищій школі; досліджувати особливості психічного розвитку студентів та навчально-виховного процесу ВНЗ; опрацьовувати науково-літературні джерела; вдосконалювати навички самостійної навчальної роботи; здійснювати самоаналіз та самопізнання власної особистості; підвищувати рівень власної професійної підготовки.

Модулі та змістовні модулі навчальної дисципліни: Модуль I. Психологічна характеристика студентів та їх навчання і виховання. Змістовний модуль 1. Психологія вищої школи: студентський період життя людини. Змістовний модуль 2. Психологія навчання та виховання студента як майбутнього фахівця з вищою освітою. Модуль II. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи. Змістовний модуль 3. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи.

Вид семестрового контролю: залік – 1 семестр

Рекомендована література:

1. Дьяченко М.И. Психология высшей школы / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович . – Минск: Харвест, 2006. – 416 с.
2. Мороз О.Г. Педагогика і психологія вищої школи / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. – К.: НПУ, 2003. – 267 с. Роменець В.А. Психологія творчості / В.А. Роменець. – К.: Каравела, 2004. – 289 с.
3. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: ТОВ “Філ-студія”, 2006. – 320 с.

Internet джерела:

1. www.nbu.gov.ua
2. www.psychlist.net
3. www.koob.ru/

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Освітньо-професійна програма: Біологія

Рівень вищої освіти: другий (магістерський);

Назва навчальної дисципліни: Основи наукової комунікації іноземною мовою

Статус дисципліни: нормативна

Мова навчання: англійська

Семестр 2

Кредити ЄКТС 4,5

Програмні результати навчання: студент повинен знати фонетичні та граматичні норми англійської мови, які дозволять студентам розуміти носія мови, розвивати професійно-орієнтовну комунікативну та наукову компетенцію, що передбачає практичне оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності та комунікативне використання англійської мови у повсякденних, загальних та ділових ситуаціях.

Модулі та змістовні модулі навчальної дисципліни: **University Education in Ukraine and in Britain.** Types of Higher Educational Establishments. Our University. The Department I Study at. University Education in the United Kingdom. Types of Universities. **Science.** The Development of Natural Sciences. Researches in Biology in XX century. Cells and their Origin. . Cellular Organisation. **My Diploma Thesis.** My Research Interests. Reading in Speciality. Sources for Master Diploma Paper. Work with the articles on the topic of the student's diploma thesis. At a Scientific Conference. At a Scientific Conference in Natural Sciences. **Job Hunting.** Careers with a Master's Degree in Biology. Job Interview. Job-Hunting Tips. The Killer Questions the Perfect Interview. Application Papers. Documents Supporting Job Hunting. CV or Resume. Documents Supporting Job Hunting: a Covering Letter.

Вид семестрового контролю: екзамен - 2 семестр

Рекомендована література:

1. Дорда С.В. English for Business Communication (Англійська мова для ділового спілкування): навчальний посібник / С.В. Дорда, Р. В. Миленкова, Л. І. Клочко. – Суми: Університетська книга, 2011. – 152 с.
2. Куліш Л.Ю., Друянова Є.О., Мотова І.Л. та ін. Прискорений курс англійської мови. – К.; Вища школа, 1995. – 303 с.
3. Богацкий И.С., Дюканова Н.М. Бизнес-курс английского языка. - К.: «Логос», 1997. – 352 с.
4. Jenny Dooley. Virginia Evans. Grammarway 3. – Express Publishing 2006. – 269 p.

Internet джерела:

1. <http://www.multitran.com> - словник он-лайн
2. <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/> - BBC Learning English

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Освітньо-професійна програма: Біологія

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Назва навчальної дисципліни: Гідроекологія

Статус дисципліни: нормативна

Мова навчання: Українська

Семестр: 1

Кредити ЄКТС: 4

Програмні результати навчання: У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: особливості води як середовища життя; основні екологічні групи мешканців водного середовища; основні закономірності впливу чинників середовища на гідробіонтів; принципи раціонального використання гідробіоценозів та гідроекосистем, збереження їх видового різноманіття; основні методи гідробіологічних досліджень.

Вміти: за морфофізіологічними і екологічними особливостями гідробіонтів відносити їх до певної екологічної групи цих тварин; визначити ступінь екологічної пластичності видів; підбирати модельні види для здійснення токсикологічних дослідів; обирати адекватні методи для проведення досліджень у певному напрямку гідробіології;

Модулі та змістовні модулі навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Вступ. Пристосування водних організмів до життя в товщі води та на дні.

Змістовний модуль 1. Нектон, конвергентні форми їх тіла, способи пересування. Пляктон, пристосування до плавання.

Змістовний модуль 2. Нейстон. Плейстон. Бентос.

МОДУЛЬ 2. Взаємозв'язок гідробіонтів з розчиненими у воді солями та органічними речовинами.

Змістовний модуль 3. Класифікація водойм за солоністю. Їх населення. Роль організмів в утворенні донних відкладів.

Змістовний модуль 4. Класифікація водойм за їх трофічністю для рослин. Вчення про сапробність. Організми-індикатори сапробності.

МОДУЛЬ 3. Взаємозв'язок водними організмами та активною реакцією середовища.

МОДУЛЬ 4. Живлення водних організмів. Продуктивність водойм.

Змістовний модуль 5. Основні категорії харчових ресурсів гідросфери. Особливості живлення гідробіонтів.

Змістовний модуль 6. Продукція та продуктивність водойм. Методи підвищення біологічної продуктивності водойм.

Вид семестрового контролю: екзамен – 1 семестр.

Рекомендована література:

1. Константинов А.С. Общая гидробиология. - М: Высш. шк., 1986. - 472 с.
  2. Березина Н.А. Гидробиология. - М.: Легкая и пищевая промышленность. - 1984. - 360 с.
  3. Руководство по методам гидробиологического анализа поверхностных вод и донных отложений (Под ред. Абакумова В.А.) - Л: Гидрометиздат. 1983. - 239 с.
  4. Киселев И.А. Планктон морей и континентальньк водоемов. - Л.: Наука. - 1969. - 657с.
  5. Романенко В.Д. Основи гідроекології. - К.: Обереги, 2001. - 728 с.
  6. Определитель фауны Черного и Азовского морей / Под ред. Мордухай-Болтовского Ф.Д. -К.: Наукова думка. - Т.1. 1968,436 с; Т.2. - 1969, 532 с; Т.3, - 1972, 336 с.
  7. Яшнов В.А. Практикум по гидробиологии. - М.: Высш. шк., 1969. - 428 с.
  8. Северо-западная часть Черного моря: биология и экология / Под ред. Зайцева Ю.П., Александрова Б. Г., Миничевой Г. Г. - К.: «Наукова думка», 2006. - 703 с.
  9. Зайцев Ю. П. Введение в экологию Черного моря. - Одесса: «Эвен», 2006. - 224 с.
- Бурковский И.В. Морская биогеоценология. Организация сообществ и экосистем. - М: Т-во научных изданий КМК, 2006. - 285 с.

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Освітньо – професійна програма. Біологія

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Назва навчальної дисципліни: Методика викладання біології у вищій школі

Статус дисципліни: цикл професійної підготовки. Нормативна (обов'язкова)

частина

Мова навчання: Українська

Семестр: 1

Кредити ЄКТС: 5,5

Програмні результати навчання: здатність до спілкування в діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією, письмового відображення та презентації результатів своїх досліджень українською мовою; використовувати теорії і закони математики, фізики, хімії для вирішення завдань сучасної біології; розуміти основні терміни, концепції, принципи, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей; демонструвати знання будови живих організмів, їх фундаментальних біологічних процесів; демонструвати знання закономірностей взаємодії живих організмів клітинної та неклітинної форм життя між собою, впливу різних чинників на живі організми та їхньої ролі у процесах трансформації речовин і енергії в біосфері.

Модулі та змістові модулі навчальної дисципліни:

Модуль 1. Європейська освітня інтеграція.

Змістовий модуль 1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні.

Змістовий модуль 2. Особливості систем вищої освіти в країнах Європи, Азії, США та ін.

Модуль 2. Навчально-виховний процес у вищій школі.

Змістовий модуль 3. Організація навчального-виховного процесу.

Змістовий модуль 4. Концепція виховної діяльності.

Модуль 3. Дидактичні основи методики викладання біології у вищій школі.

Змістовий модуль 5. Методичні основи викладання біологічних дисциплін у вищій школі.

Змістовий модуль 6. Методика оцінювання знань, умінь і навичок студентів.

Модуль 4. Методичні основи організації позааудиторної роботи.

Тема 7. Методика організації індивідуальної та самостійної роботи студентів.

Тема 8. Методика організації та проведення польових практик.

Модуль 5. Науково-дослідна робота.

Змістовий модуль 9. Курсові та дипломні проекти.

Змістовий модуль 10. Наукові гуртки та проблемні групи.

Модуль 6. Інноваційні методи викладання біології у вищій школі.

Змістовий модуль 11. Інноваційні методи викладання біології у вищій школі

Вид семестрового контролю: іспит – 1 семестр

Рекомендована література:

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія / А. М.Алексюк. – К.: Либідь., 1998. – 560 с.
2. Верзілін М.М. Загальна методика викладання біології / М.М.Верзілін, В.М.Корсунська. — К: Вища школа, 1980. – 349 с.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури / С.С.Вітвицька. – Ж.: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2002. – 160с.
4. Загальна методика навчання біології: навч. посібник/ І.В. Мороз, А.В.Степанюк, О.Д.Гончар та ін. / [за ред. Мороза І.В.]. – К.: Либідь, 2006. – 590с.
5. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник / В.М.Нагаєв. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник / М.М.Фіцула. – К.: «Академвидав», 2006. – 352с.

Internet джерела:

1. <http://www.gov.mon.ua>
2. <http://www.gov.man.ua>
3. <http://biology.org.ua>
4. <http://uchitelska.at.ua>

Спеціальність: 091 Біологія
Освітня програма: Біологія
Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)
Назва навчальної дисципліни: Урбозоологія
Статус дисципліни: Варіативна (вільного вибору студента)
Мова навчання: Українська
Семестр: 2
Кредити ЄКТС: 3,0

Програмні результати навчання: відповідно до вимог освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:** основні закономірності впливу чинників середовища на урбофауну; структурну зональність міста і вплив її на розподіл урбофауни; склад урбофауни – реліктові, адвентивні, середземноморські види, троглобіонти, домашні тварини; причини синантропізації та урбанізації, зміни які відбуваються з тваринами в результаті цих процесів; форми синантропізації; життєві стратегії тварин; **вміти:** визначати індекс та ступінь синантропізації; використовувати урбаністичні градієнти у дослідженні параметрів середовища і розміщення тварин.

Модулі та змістовні модулі навчальної дисципліни:

Модуль 1. Загальні основи урбозоології.

Змістовний модуль 1. Урбанізовані біоценози. Структура міста і фауна.

Змістовний модуль 2. Синантропізація і урбанізація. Реакція тварин на умови міста.

Вид семестрового контролю: залік – 2 семестр

Рекомендована література:

1. Владимиров В.В. Урбоэкология. Курс лекций / В. В. Владимиров. – М. : МНЭПУ, 1999. – 204 с.
2. Касимов Н.С. Экология города / Н. С. Касимов и др. – М. : Научный мир, 2004. – 624 с.
3. Клауснитцер Б. Экология городской фауны / Б. Клауснитцер. – М. : Мир, 1990. – 246 с.
4. Кучерявий В.П. Урбоекологія: підручник / В. П. Кучерявий. – Львів, 2001. – 440 с.
5. Кучерявый В.А. Природная сфера города. – Львов: Высшая школа, 1984. – 144 с.
6. Стольберг Ф.В. Экология города: Учебник / Ф. В. Стольберг. – К. : Либра, 2000. – 464 с.
7. Франчук Г.М. Урбоекологія і техноекологія: підруч. / Г.М. Франчук, О.І. Запорожець, Г.І. Архіпова. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2011. – 496 с.

Internet джерела:

1. http://studbooks.net/68476/ekologiya/urboekologiya_i_tehnoekologiya
2. http://lubbook.org/book_538.html
3. http://www.studmed.ru/kucheryaviy-vp-urboekologiya_2fab15c954.html#
4. <https://prezi.com/gn89kdety1tx/presentation/>
5. http://www.pochva.com/?content=3&book_id=0632

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Освітньо-професійна програма. Біологія

Рівень вищої освіти: другий (магістерський);

Назва навчальної дисципліни: Флористика

Статус дисципліни: варіативна частина. Дисципліни вільного вибору студентів

Мова навчання Українська

Семестр 3.

Кредити ЄКТС 3,5

Програмні результати навчання: здатність демонструвати знання будови живих організмів, їх фундаментальних біологічних процесів, демонструвати знання систематики, методів виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокариот і еукаріот, застосовувати у професійній діяльності методи визначення кількісних та функціональних характеристик живих організмів на різних рівнях організації та надорганізованих систем, шляхом самостійного навчання може освоїти нові знання та сучасні методи експериментальних досліджень для вирішення проблемних завдань біології.

Модулі та змістовні модулі навчальної дисципліни:

Модуль 1. «Рослинний покрив України»

Змістовий модуль 1.1. «Флора та рослинність України»

Змістовий модуль 1.2. «Рослинність природних зон України»

Модуль 2. «Рослинні ресурси»

Змістовий модуль 2.1. «Рослинні ресурси України»

Змістовий модуль 2.2. «Культурна флора України»

Змістовий модуль 2.3. «Рослинність Житомирщини»

Модуль 3. Рослини «Червоної книги України»

Змістовий модуль 3.1. «Рідкісні та зникаючі види рослин України»

Змістовий модуль 3.2. Шляхи та форми охорони рослин

Модуль 4 «Сезонні явища у рослинному світі»

Змістовий модуль 4.1. «Сезонна періодичність і фази розвитку рослин».

Вид семестрового контролю: залік - 3 семестр.

Рекомендована література:

1. Гродзинський А.М. Серед природи і в лабораторії / Гродзинський А.М. – К.: Наукова думка, 1983. – 160 с.
2. Рослинні ресурси Українського Полісся та їх використання. – К.: УСГА, 1976. – 67 с.
3. Смик Г.К. Корисні та рідкісні рослини України / Словник-довідник народних назв. – К.: УРЕ, 1991. – 413 с.
4. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.
5. Шеляг-Сосонко Ю.Р. География растительного покрова Украины / Шеляг-Сосонко Ю.Р., Осычнюк В.В., Андриенко Т.Л. – К.: Наукова думка, 1982. – 286 с.

Internet джерела: (2 – 4 посилання)

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki>
2. <http://geomap.land.kiev.ua/vegetation.html>

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Біологія

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Назва навчальної дисципліни: Зоологія урбанізованих екосистем

Статус дисципліни: Варіативна (вільного вибору студента)

Мова навчання: Українська

Семестр: 2

Кредити ЄКТС: 3,0

Програмні результати навчання: відповідно до вимог освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:** основні закономірності впливу чинників середовища на урбофауну; структурну зональність міста і вплив її на розподіл урбофауни; склад урбофауни – реліктові, адвентивні, середземноморські види, троглобіонти, домашні тварини; причини синантропізації та урбанізації, зміни які відбуваються з тваринами в результаті цих процесів; форми синантропізації; життєві стратегії тварин; **вміти:** визначати індекс та ступінь синантропізації; використовувати урбаністичні градієнти у дослідженні параметрів середовища і розміщення тварин.

Модулі та змістовні модулі навчальної дисципліни:

Модуль 1. Загальні основи урбозоології.

Змістовний модуль 1. Урбанізовані біоценози. Структура міста і фауна.

Змістовний модуль 2. Синантропізація і урбанізація. Реакція тварин на умови міста.

Вид семестрового контролю: залік – 2 семестр

Рекомендована література:

1. Владимиров В.В. Урбоэкология. Курс лекций / В. В. Владимиров. – М. : МНЭПУ, 1999. – 204 с.
2. Касимов Н.С. Экология города / Н. С. Касимов и др. – М. : Научный мир, 2004. – 624 с.
3. Клауснитцер Б. Экология городской фауны / Б. Клауснитцер. – М. : Мир, 1990. – 246 с.
4. Кучерявий В.П. Урбоекологія: підручник / В. П. Кучерявий. – Львів, 2001. – 440 с.
5. Кучерявый В.А. Природная сфера города. – Львов: Высшая школа, 1984. – 144 с.
6. Стольберг Ф.В. Экология города: Учебник / Ф. В. Стольберг. – К. : Либра, 2000. – 464 с.
7. Франчук Г.М. Урбоекологія і техноекологія: підруч. / Г.М. Франчук, О.І. Запорожець, Г.І. Архіпова. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2011. – 496 с.

Internet джерела:

1. http://studbooks.net/68476/ekologiya/urboekologiya_i_tehnoekologiya
2. http://lubbook.org/book_538.html
3. http://www.studmed.ru/kucheryaviy-vp-urboekologiya_2fab15c954.html#
4. <https://prezi.com/gn89kdety1tx/presentation/>
5. http://www.pochva.com/?content=3&book_id=0632

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Освітньо – професійна програма. Біологія

Рівень вищої освіти: другий (магістерській);

Назва навчальної дисципліни: Фітогормони

Статус дисципліни: варіативна частина. Дисципліни вільного вибору студента

Мова навчання Українська

Семестр 3.

Кредити ЄКТС 3,5

Програмні результати навчання:

- Демонструвати знання про структурну організацію, властивості та шляхи перетворень біоорганічних сполук, принципів оцінки їх властивостей.
- Демонструвати знання закономірностей взаємодії живих організмів між собою та їхньої ролі у процесах трансформації речовин і енергії в біосфері.
- Застосовувати у професійній діяльності методи визначення кількісних та функціональних характеристик живих організмів на різних рівнях організації.

Модулі та змістовні модулі навчальної дисципліни:

Модуль 1. Вступ.

Змістовний модуль 1.1. Фітогормонологія як природнича наука.

Змістовний модуль 1.2. Історія вивчення фітогормонів.

Модуль 2. Стимулятори росту рослин.

Змістовний модуль 2.1. Ауксини, гібереліни, цитокиніни: класифікація, представники, локалізація, транспорт.

Змістовний модуль 2.2. Біосинтез стимуляторів росту у рослинному організмі: локалізація, попередники, різноманітні шляхи синтезу, хімізм.

Модуль 3. Природні та синтетичні інгібітори росту рослин.

Змістовний модуль 3.1. Абсцизова кислота, етилен: класифікація, представники, локалізація, транспорт.

Змістовний модуль 3.2. Біосинтез інгібіторів росту у рослині: локалізація, попередники, різноманітні шляхи синтезу, хімізм.

Модуль 4. Практичне використання фітогормонів

Змістовний модуль 4.1. Фізіологічні ефекти стимуляторів та інгібіторів росту.

Змістовний модуль 4.2. Практичне використання природних та синтетичних інгібіторів росту у наукових цілях та сільському господарстві.

Вид семестрового контролю: залік – 3 семестр.

Рекомендована література:

1. Джамеєв В. Ю. Механізми рецепції та внутрішньоклітинного сигналіngu у рослин: навчальний посібник / В. Ю. Джамеєв. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. – 208 с.
2. Джамеєв В. Ю. Внутриклеточный сигналинг у растений: учебное пособие / В. Ю. Джамеєв. – Х.: АССА, 2015. — 224 с.
3. Дерфлинг К. Гормоны растений. Системный подход. / К.Дерфлинг. – М.: Мир, 1985. – 304 с.
4. Тарчевский И. А. Сигнальные системы клеток растений. / И. А. Тарчевский. – М.: Наука, 2002. – 294 с.
5. Медведев С.С. Биология развития растений / Медведев С.С., Шарова Е.И. – СПб.: Издательство С.- Петерб. ун-та, 2011. – 253 с.
6. Полевой В. В. Фитогормоны. / В.В. Полевой. –Л.: Изд-во Ленинградского ун-та, 1982. – 248 с.

Internet джерела:

1. <http://plantphysiol-bio.univer.kharkov.ua>
2. www.botany.kiev.ua